

Återvätning av ett markavvattningsföretag samt restaurering av två tillflöden till Ätran

Länsstyrelsen i Västra Götaland | 010-22 44 000 | lansstyrelsen.se/vastragotaland

Ätran och Åsunden | Ulricehamns kommun | HARO 103



Bild: Blockrensad sträcka i Pineboån. Foto Länsstyrelsen Västra Götaland.



Länsstyrelserna

Projektområde och målbild

Ätran har sina källområden nordost om Ulricehamn och rinner först norrut innan den viker av söderut för att efter omkring sex mil rinna ut i sjön Åsunden i Ulricehamn. Ätrons dalgång har ett varierat landskap med höga natur och kulturvärden både i vatten och på land. Det område som är föremål för detta projekt ligger nordost om Åsunden och består av Stora Kartamossen där de aktuella vattendragen Tattarån och Pineboån har sina källområden. Tattarån mynnar i Ätran uppströms Åsunden medan Pineboån mynnar direkt i Åsunden. I tillägg omfattas Kvarnabäcken, Källebackaån samt Bäckagårdsån som samtliga är tillrinningar till Pineboån.

Projektets övergripande syfte är att bidra i arbetet med att nå god ekologisk status i berörda vattenförekomster. Målbilden är en större fysisk variation i vattendragen samt ett jämnare flöde vilket ger en förbättrad näringsretention men också en ökad biologisk mångfald. I det stora perspektivet kommer även åtgärderna motverka klimatförändringarna genom ökad kolinlagring. Målarten i projektet är den hotade insjööringen i Åsunden, men åtgärderna kommer även gynna bottenfaunan, vattenvegetationen och fågellivet.

Orsak till åtgärder

Vattenmiljöerna är fysiskt påverkade av verksamheter som markavvattning samt rensning av sten- och blockrika strömsträckor. En konsekvens är att deras vattenhållande förmåga har försämrats, men utdikning av våtmarker leder också till ökade utsläpp av växthusgaser. I tillägg har blockrensningen medfört att flera viktiga habitat har gått förlorade och det finns också vandringshinder för fisk i form av äldre dammanläggningar. Vattendragen utgör idag lek- och uppväxtområden för Åsundens insjööring, men sjövandrande öring har blivit allt ovanligare i södra Sverige och får anses mycket skyddsvärt.

De berörda vattendragssträckorna är biotopkarterade och det har tagits fram förslag på åtgärder för att minska den fysiska påverkan på vattenmiljöerna.

Vad vi vill förbättra

Målbilden uppnås genom att återväta Stora Kartamossens genom att återställa mossens befintliga diken. I vattendragen åtgärdas befintliga vandringshinder samtidigt som bortrensade stenar och block läggs tillbaka i vattendraget. Genom de tänkta åtgärderna kommer vattnets uppehållstid i landskapet öka vilket är ett led i arbetet med att minska övergödningen. Vattnet kommer dessutom flöda jämnare utan lika utpräglade toppar och dalar och när mossen återställs kommer även kolinlagringen öka. I tillägg kommer viktiga reproduktions och uppväxtområden återskapas och tillgängliggöras. Sammantaget förbättrar åtgärderna förutsättningarna för att bygga upp och upprätthålla livskraftiga ekosystem.

Planerade åtgärder och aktiviteter

Länsstyrelsen planerar att tillsammans med berörda sakägare diskutera och genomföra en avveckling av markavvattningsföretaget Stora Kartamossen. I tillägg kommer vi diskutera vilka av de förslag som finns i de tillgängliga biotopkarteringarna som är lämpliga att arbeta vidare med. Åtgärdsförslagen handlar huvudsakligen om att återställa rensade vattendragssträckor och möjliggöra fiskvandring vid befintliga vandringshinder för fisk.

Planerad uppföljning

Biologisk uppföljning kommer att ske genom elprovfiske samt provtagning av bottenfauna

I samverkan med

Berörda mark- och fiskevattenägare
Ätrons vattenråd